

Les 10

Aan het eind van deze les moet je kennen:

- Nog wat bijzonderheden over het lidwoord (slot)
- Een paar regels over en vormen van het bijvoeglijke naamwoord

Nog wat bijzonderheden over het lidwoord

- Als een woord begint met de lettergrepen *ye* of *me*, dan is het lidwoord gewoonlijk הַ zonder de verdubbeling.

יְלָדִים	<i>yeladiem</i>	jongens	הַיְלָדִים	<i>hayladiem</i>	de jongens
יָאֵר	<i>ye'oor</i>	een rivier	הַיָּאֵר	<i>hay'oor</i>	de rivier, de Nijl
מְרַגְּלִים	<i>meraggeliem</i>	spionnen	הַמְרַגְּלִים	<i>hamraggeliem</i>	de spionnen

Merk op de uitspraak van deze woorden; bijvoorbeeld niet *hayeladiem*, maar *hayladiem*. Er gaat in de uitspraak dus een lettergreep verloren. Uitzonderingen op deze regel komen voor als de tweede lettergreep van het zelfstandige naamwoord met een ע of met een ה begint.

יְהוּדִים	<i>yehoediem</i>	Joden	הַיְהוּדִים	<i>hayyehoediem</i>	De Joden
-----------	------------------	-------	-------------	---------------------	----------

Verscheidene woorden hebben een iets andere vorm met het lidwoord.
De volgende zijn de belangrijkste:

אֲרֶץ	<i>èrèts</i>	aarde, land	הָאֲרֶץ	<i>ha'arets</i>	de aarde, het land
הַר	<i>har</i>	een berg	הַהָר	<i>hahaar</i>	de berg
עַם	<i>am</i>	een volk	הָעַם	<i>ha'aam</i>	het volk
גַּן	<i>gan</i>	een tuin	הַגַּן	<i>haggaan</i>	de tuin
פָּר	<i>par</i>	een os, stier	הַפָּר	<i>happaar</i>	de os, de stier
חַג	<i>chag</i>	een feest	הַחַג	<i>hèchaag</i>	het feest
אָרוֹן	<i>aroon</i>	een kist, ark	הָאָרוֹן	<i>ha'aroon</i>	de kist, de ark

Bijvoeglijke naamwoorden

Bijvoeglijke naamwoorden zeggen iets over het zelfstandige naamwoord waar ze bij horen.

het *grote* huis
de *kleine* man

Grote en *kleine* zijn hier bijvoeglijke naamwoorden. Ze zeggen iets over het huis en de man.

In het Hebreeuws komen de bijvoeglijke naamwoorden in geslacht (mannelijk of vrouwelijk) en getal (enkelvoud of meervoud) overeen met het zelfstandig naamwoord waar ze bij horen.

Het onderscheid tussen mannelijk en vrouwelijk is bij het bijvoeglijk naamwoord altijd duidelijk en eenduidig.

	enkelvoud		meervoud		
mannelijk	טוב	<i>toov</i>	טובים	<i>toviem</i>	goed
vrouwelijk	טובה	<i>tovah</i>	טובות	<i>tovoot</i>	

Bijvoeglijke naamwoorden met twee lettergrepen, waarvan de eerste met *a* begint, veranderen in de wortel bij het vrouwelijk enkelvoud en het mannelijk en vrouwelijk meervoud. De *a* verandert in *e* of *a*.

Bijvoorbeeld:

גדול *gadool* groot

	enkelvoud		meervoud		
mannelijk	גדול	<i>gadool</i>	גדולים	<i>gedoliam</i>	groot
vrouwelijk	גדולה	<i>gedolah</i>	גדולות	<i>gedoloot</i>	

חכם *chachaam* wijs

	enkelvoud		meervoud		
mannelijk	חכם	<i>chachaam</i>	חכמים	<i>chachamiem</i>	wijs
vrouwelijk	חכמה	<i>chachamah</i>	חכמות	<i>chachamoot</i>	

De vormen van קטן *katoon*, klein, zijn ongebruikelijk vanwege de verandering van de klinker voor de uitgang.

	enkelvoud		meervoud		
mannelijk	קטן	<i>katoon</i>	קטנים	<i>ketanniem</i>	klein
vrouwelijk	קטנה	<i>ketannah</i>	קטנות	<i>ketannoot</i>	

Let ook op de verdubbeling van de ך

De groep bijvoeglijke naamwoorden met maar één lettergreep is betrekkelijk klein. Ook daar zien we wat onregelmatigheden in de wortel van het woord.

(in de tabellen staat m. voor mannelijk (masculinum), f. voor vrouwelijk (femininum), s. voor enkelvoud (singularis) en p. voor meervoud (pluralis)).

m s		f s		m s		f p		
רַב	<i>rav</i>	רַבָּה	<i>rabbah</i>	רַבִּים	<i>rabbiem</i>	רַבּוֹת	<i>rabboot</i>	veel
מָר	<i>mar</i>	מָרָה	<i>marah</i>	מָרִים	<i>mariem</i>	מָרוֹת	<i>maroot</i>	bitter
רַע	<i>ra</i>	רַעָה	<i>ra'ah</i>	רַעִים	<i>ra'iem</i>	רַעוֹת	<i>ra'oot</i>	slecht
עַז	<i>ats</i>	עַזָּה	<i>atsah</i>	עַזִּים	<i>atsiem</i>	עַזּוֹת	<i>atsoot</i>	sterk
חַי	<i>chai</i>	חַיָּה	<i>chayyah</i>	חַיִּים	<i>chayyiem</i>	חַיּוֹת	<i>chayyoot</i>	levend
דָּל	<i>dal</i>	דָּלָה	<i>dallah</i>	דָּלִים	<i>dalliem</i>	דָּלוֹת	<i>dalloot</i>	arm

Tenslotte: bijvoeglijke naamwoorden die op *-eh* eindigen hebben de volgende vormen:

m s		f s		m p		f p		
יָפֵה	<i>yaphèh</i>	יָפָה	<i>yapha</i>	יָפִים	<i>yaphiem</i>	יָפוֹת	<i>yaphoot</i>	mooi
קָשֶׁה	<i>qashèh</i>	קָשָׁה	<i>qashah</i>	קָשִׁים	<i>qashiem</i>	קָשוֹת	<i>qashoot</i>	moeilijk

Opdracht

Leer alle vervoegingen van de bijvoeglijke naamwoorden uit je hoofd.

Leer de betekenissen van de nieuwe woordjes.